

Project Geluidsisolatie Schiphol (GIS)

Voortgangsrapportage no. 10

1^e halfjaar 2009

1	INLEIDING EN SAMENVATTING	3
1.1	INLEIDING	3
1.2	LEESWIJZER	3
2	ESSENTIALIA.....	4
2.1	INLEIDING	4
2.2	DE GELUIDSISOLATIEPROJECTEN	4
2.3	AANKOOP LIB GELUIDSLOOPZONES EN VEILIGHEIDSSLOOPZONES SCHIPHOL.....	4
2.4	SCHADESCHAP LUCHTHAVEN SCHIPHOL.....	5
2.5	ORGANISATIE VAN PROJECTEN.....	5
3	DE PROJECTEN IN HUN OMGEVING	6
3.1	BELEIDSONTWIKKELINGEN	6
3.2	COMMUNICATIE.....	6
3.3	VOORTGANG PER PROJECT.....	6
4	BEHEERSING VAN PROJECTEN.....	12
4.1	SCOPE.....	12
4.2	PLANNING.....	12
4.3	FINANCIËN.....	12
4.3.1	PROJECTBUDGET	13
4.3.2	UITPUTTING POST ONVOORZIEN	16
4.3.3	UITGAVEN EN ONTVANGSTEN GIS-2 (KAS)	16
4.3.4	VERPLICHTINGEN GIS-2	16
4.3.5	UITGAVEN GIS-3 EN OVERIGE PROJECTEN	16
4.3.6	VERPLICHTINGEN GIS-3 EN OVERIGE PROJECTEN.....	17
4.3.7	ONTVANGSTEN HEFFINGEN.....	18
4.4	RISICO'S, MEE- EN TEGENVALLERS EN PROGNOSE EINDSTAND	18
4.5	KWALITEIT EN KENNIS.....	20
4.6	AUDITS EN ONDERZOEKEN DOOR DERDEN	20
	BIJLAGE 1: BEGRIPPEN- EN AFKORTINGENLIJST	21
	BIJLAGE 2: NADERE TOELICHTING KE-ETMAALISOLATIE EN LAEQ-NACHTISOLATIE	22

1 Inleiding en samenvatting

1.1 Inleiding

Het voorliggende rapport betreft de tiende voortgangsrapportage over het Project Geluidsisolatie Schiphol en is opgesteld conform de Regeling Grote Projecten. De rapportage beslaat de periode 1 januari 2009 tot 1 juli 2009 en heeft betrekking op alle projecten die in het kader van geluidhinder en externe veiligheid ten behoeve van de luchthaven Schiphol worden uitgevoerd.

Het gaat om de volgende projecten:

- Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2);
- Geluidsisolatie Schiphol fase 3 (GIS-3);
- Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidsliepzone;
- Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidsliepzone;
- Financiering van het Schadeschap luchthaven Schiphol.

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat is zowel verantwoordelijk voor het beleid als de uitvoering van de projecten GIS-2, GIS-3 en 'Aankoop of verplaatsing van woonschepen 5P gelegen binnen de geluidsliepzone'.

Voor de projecten 'Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidsliepzone' en 'Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidsliepzone' draagt het ministerie de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de betrokken gemeenten.

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap Luchthaven Schiphol. Het schadeschap heeft een onafhankelijke positie. Het ministerie van Verkeer en Waterstaat c.q. Rijkswaterstaat is verantwoordelijk voor de kosten die het Schadeschap op grond van de Gemeenschappelijke Regeling rechtmatig kan declareren, maar draagt geen inhoudelijke verantwoordelijkheid. Daarom voorziet deze rapportage alleen in een financiële verantwoording van het schadeschap.

1.2 Leeswijzer

Deze voortgangsrapportage bestaat uit drie hoofdonderdelen:

1. de essentialia van de projecten (hoofdstuk 2);
2. de projecten in hun omgeving (hoofdstuk 3);
3. de beheersing van de projecten (hoofdstuk 4).

1.3 Samenvatting

GIS-2

Deze fase van het geluidsisolatieproject is feitelijk beëindigd op 30 juni 2008. Formele afsluiting zal plaatsvinden na de onherroepelijk uitspraak van de Raad voor de Arbitrage voor de Bouw inzake de eindafrekeningen van de projectaannemers.

GIS-3

Zoals gemeld in voortgangsrapport 9 is in de verslagperiode een nieuwe planning opgesteld. Door tegenvallende prestaties van de ingenieursbureaus, verantwoordelijk voor het akoestisch onderzoek en het ontwerp van de geluidwerende voorzieningen, is de einddatum van de isolatiewerkzaamheden ten opzichte van de in voortgangsrapport 9 vermelde einddatum verschoven van 31 december 2010 naar 31 juli 2011. Tijdens de resterende looptijd is het geluidsisolatieproject ook sterk afhankelijk van de prestaties van de ingeschakelde marktpartijen. Gelet hierop is een planning uitgewerkt waarin de markt optimaal functioneert en een variant waarin gerekend wordt met vertragingen. De bandbreedte tussen de beide plannings varieert tussen 30 april 2011 en 30 november 2011. Op basis van de nieuwe planning wordt verwacht dat op 31 juli 2011 de isolatie van woningen zal zijn afgerond. In het jaar na de einddatum zal het geluidsisolatieproject in afgeslankte vorm in stand blijven ten behoeve van de administratieve/financiële en juridische afwikkeling van het project.

2 Essentialia

2.1 Inleiding

Omdat de luchthaven Schiphol in een intensief bebouwde omgeving is gelegen worden vele omwonenden dagelijks geconfronteerd met geluidsoverlast van startende en landende vliegtuigen. Het beleid van de overheid is erop gericht nadelige effecten van de luchthaven Schiphol te beperken. Daarom voert de overheid in de omgeving van Schiphol een aantal projecten uit, te weten:

- geluidsisolatieprojecten.
- aankoop en sloop van gebouwen binnen de geluidsluopzone en veiligheidssloopzone.
- aankoop of verplaatsen van woonschepen binnen de geluidszone.
- financiering van het Schadeschap luchthaven Schiphol voor de behandeling van schadeclaims.

De kosten van deze projecten worden door de overheid voorgefinancierd en vervolgens grotendeels op de luchtvaartsector verhaald.

2.2 De geluidsisolatieprojecten

Al sinds het begin van de jaren tachtig worden 'geluidsgevoelige objecten' in de omgeving van Schiphol geïsoleerd, een en ander zoals bepaald in de Regeling geluidwerende voorzieningen 1997 (RGV'97). Onder 'geluidsgevoelige objecten' worden woningen, scholen en zorgcentra verstaan. De mate van isolatie hangt af van de berekende geluidsbelasting. Hierbij maakt de overheid onderscheid tussen etmaalisolatie en nachtisolatie. Of een object voor etmaalisolatie in aanmerking komt hangt af van de geluidsbelasting die wordt berekend op basis van zogenaamde Kosteneenheden (Ke). Voor nachtisolatie geldt het equivalente A-gewogen geluidsniveau (LAeq). In bijlage 2 van deze voortgangsrapportage vindt u een nadere toelichting. Op basis van de aan- en uitvliegroutes, de verkeersomvang en de vlootsamenstelling worden geluidscontouren berekend. Aanpassing van het gebruik van de luchthaven, zoals andere vliegroutes, betekent doorgaans een wijziging van de geluidscontouren. Afhankelijk van de omvang van de wijziging wordt het isolatiegebied in de RGV'97 aangepast. Het isolatiegebied voor het etmaal is gebaseerd op de 40 Ke-contour. Woningen die liggen binnen 40 Ke-contour worden geïsoleerd. Woningen met een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke worden gesloopt. Tot mei 2003 werden woningen binnen de 55 Ke-contour gesloopt die niet voldoende konden worden geïsoleerd. Een woning binnen de 26 LAeq-contour komt in aanmerking voor isolatie van de slaapvertrekken.

GIS-1

Begin jaren '80 besloot de regering tot isolatie van woningen rond Schiphol, het project Geluidsisolatie Schiphol fase 1 (GIS-1). Onder GIS-1 zijn 3.700 objecten geïsoleerd. De kosten van GIS-1 bedroegen M€ 126,8. De uitvoering van GIS-1 is in 1997 afgerond; de klacht en garantieregeling is in 2007 afgerond.

GIS-2

In 1997 is van start gegaan het project Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2). De isolatie onder GIS-2 is per 1 juli 2008 afgerond, waarbij 8.465 geluidsgevoelige objecten zijn geïsoleerd.

GIS-3

GIS-3 is de derde fase van het Project Geluidsisolatie Schiphol. Als gevolg van de in gebruikname van de vijfde baan is een nieuw isolatiegebied vastgesteld op basis van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol. In deze fase worden woningen geïsoleerd die in eerdere geluidsisolatieprojecten niet in beschouwing zijn genomen. Verder komen reeds geïsoleerde woningen in aanmerking voor aanvullende isolatievoorzieningen, indien de geluidsbelasting is toegenomen. Besloten is GIS-3, evenals GIS-2, onder verantwoordelijkheid van Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland te laten uitvoeren (Kamerstuk 2004-2005, 26959, nr. 103). In 2006 is gestart met de uitvoering van GIS-3. De laatste woningen in GIS-3 worden naar verwachting eind juli 2011 opgeleverd. Inclusief administratieve en organisatorische afwikkeling kan het project in de tweede helft van 2012 worden afgerond.

2.3 Aankoop geluidsluopzones en veiligheidssloopzones Luchthavenindelingbesluit Schiphol

Aankoop geluidsluopzones LIB Schiphol

Tot de inwerkingtreding van het Luchthavenindelingbesluit Schiphol (LIB) in februari 2003 was de inzet van de overheid erop gericht om woningen binnen de 55 Ke-contour die niet konden worden geïsoleerd, aan te kopen. In de zone tussen 55-65 Ke werden woningen aangekocht, tenzij de woningen al voldoende waren geïsoleerd of de desbetreffende eigenaren hadden verzocht om isolatie. Had de woning een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke, dan

ontving de eigenaar een aanbod tot aankoop.

De aangekochte woningen werden vervolgens gesloopt. Dit project is gestart in 1997. Met de inwerkingtreding van het LIB in februari 2003 is alleen nog de aankoop van woningen mogelijk die een geluidsbelasting van meer dan 65 Ke hebben. De uitvoering van het beleid ligt sindsdien bij de betrokken (deel)gemeenten. Om deze (deel)gemeenten financieel tegemoet te komen is de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol gemaakt. Deze regeling is in juli 2003 van kracht geworden. Vanaf dat moment konden de (deel)gemeenten met de uitvoering starten. Een einddatum is niet bepaald. Als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) kunnen eigenaren niet worden verplicht om hun woning te verkopen. Als zij tot verkoop besluiten, kunnen zij hun object aan de gemeente voor aankoop aanbieden. De gemeente koopt vervolgens het desbetreffende pand tegen de onteigeningswaarde. De aangekochte woningen dienen in beginsel binnen één jaar na verwerving te worden gesloopt. De grond komt in het bezit van de desbetreffende gemeente. De gemeente kan conform de Regeling Uitkeringen Beperkingengebied Schiphol de gemaakte kosten declareren bij het ministerie van Verkeer en Waterstaat. De vergoeding aan de gemeente wordt door het ministerie van Verkeer en Waterstaat verminderd met de restwaarde van de grond na de sloop van de woning. De kosten worden op basis van de Luchtvaartwet doorbelast aan de luchtvaartmaatschappijen.

Aankoop veiligheidssloopzones LIB Schiphol

Het LIB stelt een veiligheidssloopzone vast rond de luchthaven. Binnen dit gebied is het zogeheten plaatsgebonden risico groter dan 10^{-5} . In dit gebied zijn geen woningen toegestaan. Aan de bewoners heeft de overheid een aanbod gedaan om hun woning of woonschip aan te kopen. De aangekochte woningen en woonschepen worden vervolgens gesloopt. Woonschepen kunnen ook worden verplaatst. Sinds juli 2003 ligt de uitvoeringsverantwoordelijkheid bij de betrokken (deel)gemeenten. De gevolgde procedure komt overeen met de procedure 'Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidssloopzone'.

Woonschepen geluidszones Schiphol

Woonschepen kunnen niet worden geïsoleerd, omdat ze na isolatie te zwaar zouden zijn om te kunnen blijven drijven. Daarom zijn eigenaren van woonschepen binnen het isolatiegebied tot 20 augustus 2005 in de gelegenheid gesteld om hun schip voor aankoop door het Rijk aan te bieden. Ook konden eigenaren ingaan op een aanbod voor een alternatieve gelijkwaardige locatie voor hun schip. Eind 2007 zijn alle woonschepen aangekocht en is één woonschip verplaatst. Onder het voorbehoud van sloop van de aangekochte woonschepen is dit project afgerond.

2.4 Schadeschap luchthaven Schiphol

Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een openbaar lichaam dat is ingesteld op grond van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Het Schadeschap is uitsluitend voor schadebehandeling opgericht en heeft een loketfunctie voor de afhandeling van schadevergoedingen die verband houden met de luchthaven Schiphol, in concreto de afhandeling van verzoeken tot schadevergoeding die verband houden met de uitbreiding van het luchtvaartterrein Schiphol en een aantal wijzigingen in de infrastructuur in de omgeving van Schiphol op grond van artikel 9 van de Gemeenschappelijke regeling Schadeschap luchthaven Schiphol. Deze regeling is in november 1998 ingegaan voor de duur van tien jaar en wordt sinds 2008 jaarlijks verlengd. Verzoeken om schadevergoeding wegens het Luchthavenverkeerbesluit Schiphol en/of het Luchthavenindelingbesluit Schiphol kunnen worden ingediend binnen vijf jaar nadat de bepaling waardoor schade wordt geleden onherroepelijk is geworden. In het Schadeschap zijn vertegenwoordigd het ministerie van Verkeer en Waterstaat, de provincie Noord-Holland, het Hoogheemraadschap van Rijnland en in totaal 26 gemeenten en stadsdelen. Het Schadeschap heeft een onafhankelijke positie. Evenals de andere bestuursorganen die deelnemen in de Gemeenschappelijke Regeling Schadeschap luchthaven Schiphol heeft het ministerie van Verkeer en Waterstaat zitting in het bestuur van het Schadeschap.

2.5 Organisatie van de projecten

Het ministerie van Verkeer en Waterstaat is integraal verantwoordelijk voor de projecten GIS-2 en GIS-3. Binnen het ministerie is Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland belast met de uitvoering van de geluidsisolatie. Hiertoe is een aparte projectorganisatie opgericht, PROGIS. Over de projecten 'Aankoop en sloop van woningen binnen de geluidszone' en 'Aankoop en sloop van woningen en woonschepen binnen de veiligheidszone' draagt het ministerie van Verkeer en Waterstaat de beleidsverantwoordelijkheid. De uitvoeringsverantwoordelijkheid voor deze twee projecten ligt bij de desbetreffende (deel)gemeenten. Het Schadeschap luchthaven Schiphol is een onafhankelijke organ.

3 De projecten in hun omgeving

3.1 Beleidsontwikkelingen

Op 17 april 2009 heeft het kabinet de Luchtvaartnota *“Een concurrerende en duurzame luchtvaart voor een sterke economie”* aangeboden aan de Tweede Kamer. In de Luchtvaartnota wordt onder meer ingegaan op mogelijke verbeteringen in het isolatieprogramma en een nieuw normen- en handhavingstelsel. Hieronder zullen deze beleidsontwikkelingen kort toegelicht worden.

Mogelijke verbeteringen in het isolatieprogramma

Om de overlast van vliegtuiggeluid te beperken worden geluidsgevoelige objecten binnen het isolatiegebied geïsoleerd. Om de isolatie nog beter te laten aansluiten bij de wensen van de omgeving wordt er in het kader van de uitwerking van de Aldersafspraken onderzocht of er verbeteringen mogelijk zijn in het isolatieprogramma. Hetzij door wijzigingen in de bestaande uitvoering, hetzij door het beleid voor eventuele volgende projecten aan te passen. Randvoorwaarde hierbij is een efficiënte, effectieve en budgetneutrale besteding van de middelen die voor GIS zijn geraamd. Het GIS-3 project staat gepland te worden afgerond 31 juli 2011. Aangezien de uitvoering van het GIS-3 project in de laatste fase zit, zullen verbeteringen zich vooral richten op een eventueel nieuw isolatieprogramma. Het isolatiegebied rond Schiphol is gebaseerd op de 40 Ke-contour. In 2003 is voor de geluidsnormering rond Schiphol overgestapt op een andere dosismaat, de Lden. Reeds eerder is afgesproken dat ook voor het isolatiebeleid deze overstap gemaakt zal worden. Met de afronding van GIS-3 is in 2011 het isolatieproject dat gebaseerd is op de Ke-systematiek afgerond. Indien in de toekomst het gebruik van de luchthaven substantieel wijzigt (en daarmee ook de geluidsbelasting voor de omgeving) zal ook onderzocht worden of het isolatieprogramma uitgebreid zal worden. Dan zal ook bezien worden of deze uitbreiding gebaseerd kan worden op een Lden-waarde. Een eerste beoordeling is aan de orde als over de invoering van een nieuw normen- en handhavingstelsel voor Schiphol wordt besloten, in 2012.

Nieuw normen- en handhavingstelsel voor Schiphol

In 2006 heeft er een evaluatie plaatsgevonden van het huidige normen- en handhavingstelsel voor Schiphol. Hieruit bleek dat de groei ruimte voor de luchtvaart niet goed benut kan worden. Begin 2008 heeft de Tweede Kamer aangedrongen op een nieuw normen- en handhavingstelsel, omdat het huidige stelsel perverse effecten had en te complex en te weinig inzichtelijk is. In het Aldersadvies zijn de kaders van een nieuw stelsel neergelegd. Dit wordt door het Rijk uitgewerkt in overleg met de partijen van de Alderstafel. Het is de bedoeling twee jaar te experimenteren met het nieuwe stelsel, te beginnen in mei 2010. De Alderstafel zal als adviserend orgaan optreden richting de ministers van V&W en van VROM bij de besluitvorming over het experiment.

3.2 Communicatie

Progis voert regelmatig overleg met de betrokken gemeenten over de voortgang van de geluidsisolatieprojecten. Tijdens de verslagperiode heeft Progis onderzoek laten verrichten naar de bewonerstevredenheid, waarvan de resultaten in de volgende voortgangsrapportage gepresenteerd zullen worden.

3.3 Voortgang per project

In deze paragraaf wordt gerapporteerd over de voortgang van GIS-2, GIS-3 en de overige projecten.

GIS-2

De isolatiewerkzaamheden in het kader van GIS-2 zijn, zoals hiervoor reeds werd vermeld, op 30 juni 2008 beëindigd. Op die datum waren 8.465 objecten geïsoleerd.

Afwikkeling eindafrekeningen

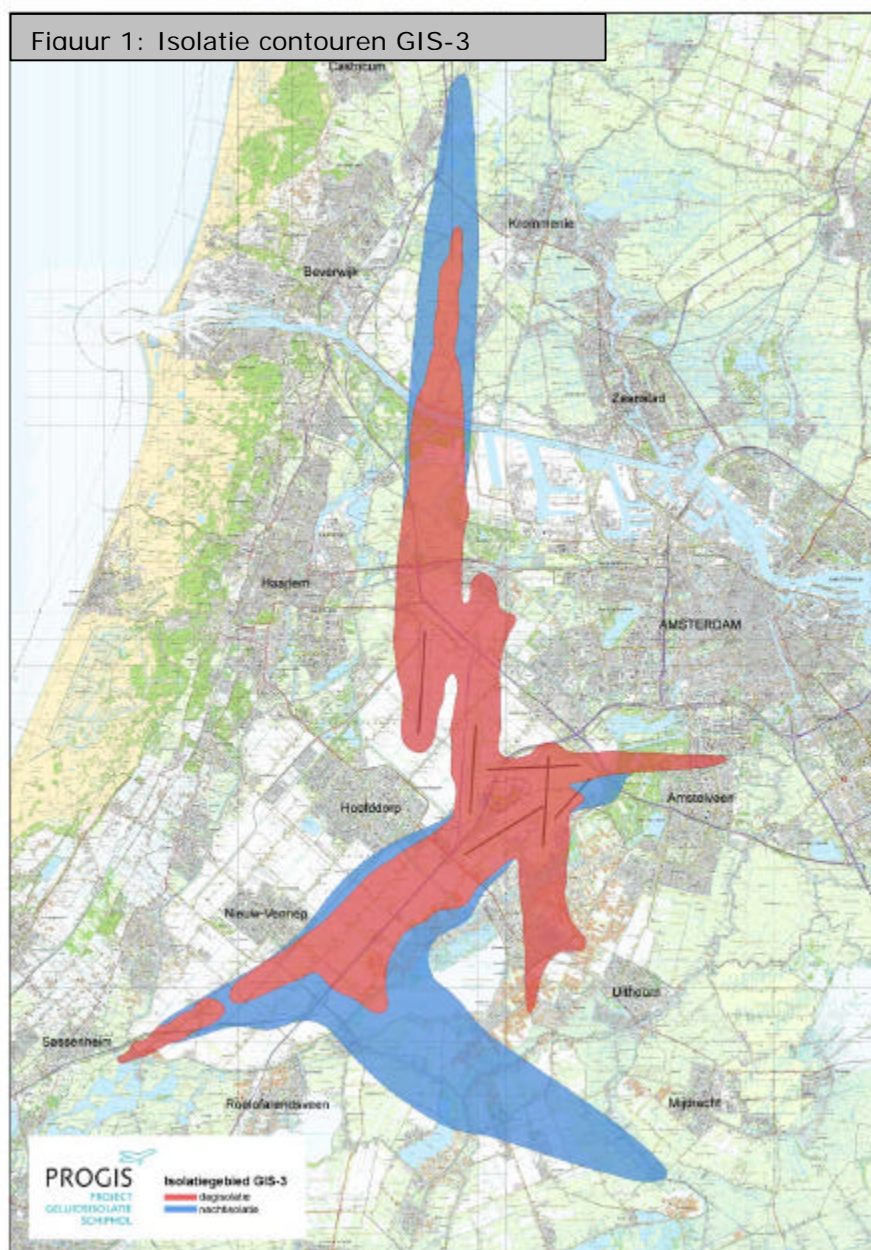
Bij de Raad voor de Arbitrage voor de Bouw dient tussen de aannemerscombinatie dB2000 VOF en BAM Wilma en de Staat der Nederlanden een arbitraal geding over ingediende eindafrekeningen. Een einduitspraak inzake deze procedure wordt niet vóór 2010 verwacht. Opgemerkt wordt dat tegen de einduitspraak nog hoger beroep kan worden ingediend. Vanwege de onzekere uitkomst is een eventuele (positieve of negatieve) opbrengst van het arbitraal geding niet in het projectbudget GIS-2 meegenomen.

GIS-3

Binnen de huidige isolatie contouren (zie figuur 1 op volgende pagina) zijn bij PROGIS circa 13.000 objecten bekend. Van deze objecten zijn circa 12.000 objecten geluidsgevoelig in de zin van de RGV '97. Circa 5.000 objecten komen mogelijk in aanmerking voor geluidsisolatie en zijn opgenomen in het isolatieprogramma. De overige objecten komen om meerdere redenen niet voor isolatie in aanmerking, bijvoorbeeld omdat het object reeds bij GIS-1 of GIS-2 voldoende geïsoleerd is, of in geval van nieuwbouw aan de wettelijke isolatie eisen moet voldoen. De genoemde aantallen kunnen nog enigszins variëren, omdat in de loop van het project meer informatie beschikbaar komt.

De gegevens zoals deze thans bij PROGIS bekend zijn, staan vermeld in onderstaande tabel 1.

Tabel 1: Geluidsgevoelige objecten binnen isolatiecontouren GIS-3	
	Aantal
Geluidsgevoelige objecten binnen contouren GIS-3	11.812
Geluidsgevoelige objecten opgenomen in isolatieprogramma	5.011

De Minister dient van elk geluidsgevoelig gebouw op basis van de RGV'97 te besluiten of de woning wel of niet voor geluidsisolatie in aanmerking komt en dit besluit aan de eigenaar kenbaar te maken. Inmiddels hebben de eigenaren van ruim 6500 woningen het besluit van de Minister ontvangen dat hun woning niet voor isolatie in aanmerking komt. Tegen dit besluit hebben de eigenaren van 290 woningen bezwaar gemaakt.

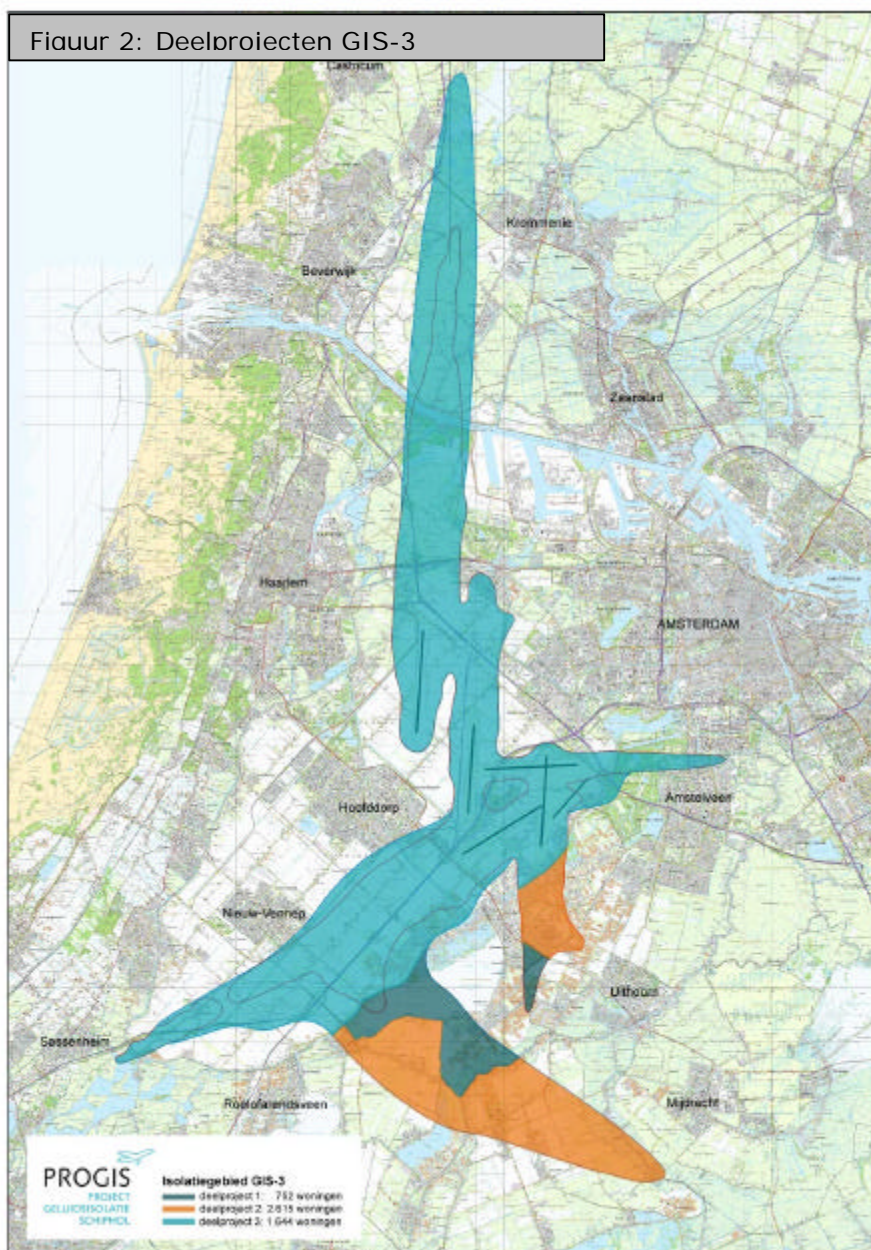
In 55 gevallen heeft de Minister het bezwaar gegrond verklaard en is of wordt de woning aan het isolatieprogramma toegevoegd. In de overige zaken heeft de Minister zijn besluit gehandhaafd. Hierop hebben elf eigenaren beroep ingediend bij de rechtbank, waarvan er inmiddels vijf ongegrond respectievelijk niet-ontvankelijk zijn verklaard.

Voortgang isolatieprogramma

Binnen het isolatieprogramma maakt PROGIS conform de RGV'97 onderscheid tussen dag- (of Ke-isolatie) en nacht-isolatie (of LAeq-isolatie). Dagisolatie biedt bescherming tegen vliegbewegingen gedurende de gehele dag (24 uur). Nachtisolatie biedt bescherming tegen de vluchten die van 11 uur 's avonds tot 6 uur 's ochtends over of in de buurt van de woning komen. Bij dagisolatie komen de leefvertrekken (woonkamer, eetkamer en slaapkamers) in aanmerking voor isolatie. Bij nachtisolatie komen alleen de slaapkamers in aanmerking voor geluidswerende voorzieningen. Zie figuur 1 op de vorige pagina voor het dag- en nachtisolatie gebied.

PROGIS voert het isolatieprogramma uit in drie deelprojecten, zie onderstaande figuur 2.

Het laatste deelproject is in oktober 2008 van start gegaan. Eigenaren van ruim duizend objecten hebben in de eerste fase van het isolatieproces, te weten de deelnemingsfase, niet gereageerd op het verzoek tot deelname of Progis laten weten geen prijs op isolatie te stellen. De meeste eigenaren hebben geen reden opgegeven waarom zij niet aan GIS-3 willen deelnemen. Zij die dat wel deden gaven aan dat de woning ofwel reeds geïsoleerd is, ofwel verkocht, gesloopt of herbouwd wordt. Slechts een klein percentage gaf als reden op dat zij geen vertrouwen hebben in de uitvoering, dan wel het isolatieaanbod te gering vinden. Verder is uit akoestisch onderzoek gebleken dat ruim 1000 woningen al voldoende geluidwerend zijn en dus niet in aanmerking komen voor geluidsisolatie. Dit betreft vooral woningen die in het gebied voor nachtisolatie liggen.

Tabel 2: Isolatieprogramma GIS-3 verdeeld naar dag- en nachtisolatie		
	Dag- isolatie	Nacht- isolatie
Aantal woningen in GIS-3	1.259 (25%)	3.752 (75%)
% van aangeschreven woningen dat isolatie wenst	79%	78%
% van aangeschreven woningen dat isolatie behoeft	96%	38%

In tabel 3 is de voortgang van het derde isolatieprogramma weergegeven. In deze tabel wordt onderscheid gemaakt in vier fasen. In de eerste fase, de deelnemingsfase, vraagt PROGIS of de eigenaar van een woning die hiervoor mogelijk in aanmerking komt geïnteresseerd is in geluidsisolatie. Deze fase is inmiddels zo goed als afgerond. In de tweede fase onderzoekt een ingenieursbureau of de woning daadwerkelijk geluidwerende voorzieningen nodig heeft. In de derde fase besluit de Minister, met instemming van de eigenaar, tot het aanbrengen van geluidwerende voorzieningen. Deze worden tenslotte in de vierde fase aangebracht.

Tabel 3: voortgang isolatieprogramma GIS-3		1-1-2009	1-7-2009
Woningen in isolatieprogramma		5.011	5.011 *
Deelnemings- fase	- Eigenaar stelt prijs op isolatie	3.881	3.890
	- Eigenaar stelt geen prijs op isolatie	1.127	1.071
	- In proces	3	3
Onderzoeks- fase	- In Onderzoek bij ingenieursbureau	2.886	3.852
	- Woning heeft isolatie nodig	883	1.277
	- Woning heeft geen isolatie nodig	1.035	1.336
	- In proces	968	1.239
Besluitvormings- fase	- Er is een isolatiebesluit	41	471
	- Er komt geen isolatiebesluit (1)	-	312
	- In proces	842	466
Uitvoerings- fase	- Woning is opgeleverd	-	-
	- Woning wordt niet opgeleverd	-	-
	- In proces	-	-

* Gebleken is dat 47 in het isolatieprogramma opgenomen objecten op grond van de RGV'97 niet geluidsgevoelig zijn en om die reden in de 2^e helft van 2009 uit het isolatieprogramma zullen worden verwijderd. Verder is gebleken dat er ook geluidsgevoelige objecten ten onrechte niet in het isolatieprogramma zijn opgenomen. Ook hierop zal het isolatieprogramma in de tweede helft van 2009 worden aangepast.

---

1 Betreft alle uitval op verzoek van eigenaar na deelnemingsfase

Overige projecten

De status van de aankoop van woningen in de bij het geluidssloopzone en veiligheidssloopzone, zoals deze zones zijn vastgesteld in het Luchthavenindelingbesluit Schiphol, is vermeld in de navolgende tabel 4.

Tabel 4: Overzicht overige projecten (peildatum: 30 juni 2009)						
	Realisatie t/ m juni '09	Realisatie verslagperiode	Realisatie totaal	Nog te realiseren	Totaal prognose	Planning gereed
Aankoop LIB geluidssloopzones Schiphol	36	0	36	7	43	Geen
Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol	57	0	57	15	72	Geen
Woonschepen geluidszones Schiphol	85	0	85	0	85	Afgerond

Het aantal aan te kopen woningen in de LIB geluidssloopzone en LIB veiligheidszone Schiphol is met twaalf objecten afgenomen; na controle door Rijkswaterstaat is komen vast te staan dat het bij deze objecten niet om woningen gaat. In de volgende verslagperiode zal genoemde inventarisatie van Rijkswaterstaat ter finale controle aan de betrokken gemeenten worden voorgelegd.

4 Beheersing van projecten

4.1 Scope

GIS-2

De projectscope is in de verslagperiode niet gewijzigd.

GIS-3

De projectscope is in de verslagperiode niet gewijzigd.

4.2 Planning

GIS-2

Na de einduitspraak van de Raad van Arbitrage kan GIS-2 ook administratief worden afgerond.

GIS-3

Een weergave van de planning voor GIS-3 wordt vermeld in onderstaande tabel 5.

	2006		2007		2008		2009		2010		2011		2012	
	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e	1 ^e	2 ^e
Omvorming organisatie tot GIS-3														
Projectplan														
Wijziging RGV														
Isolatieprogramma conform RGV														
Aanbesteding technisch management														
Informereren eigenaren in isolatiegebied														
Vorbereiding (onderzoek en ontwerp)														
Aanbrengen geluidwerende voorzieningen														
Administratieve afwikkeling GIS-3														

In de verslagperiode heeft het geluidsisolatieproject, zoals hiervoor onder 1.3 reeds gesteld, een nieuwe planning opgesteld. Door tegenvallende prestaties van de ingenieursbureaus, verantwoordelijk voor het akoestisch onderzoek en het ontwerp van de geluidwerende voorzieningen, is de einddatum van de isolatiewerkzaamheden verschoven van 31 december 2010 naar 31 juli 2011. Tijdens de resterende looptijd is het geluidsisolatieproject ook sterk afhankelijk van de prestaties van de ingeschakelde marktpartijen. Gelet hierop is een planning uitgewerkt waarin de markt optimaal functioneert en een variant waarin gerekend wordt met vertragingen. De bandbreedte tussen de beide planningen varieert tussen 30 april 2011 en 30 november 2011. Op basis van de nieuwe planning wordt verwacht dat op 31 juli 2011 de isolatie van woningen zal zijn afgerond. In het jaar na de einddatum zal het geluidsisolatieproject in afgeslankte vorm in stand blijven ten behoeve van de administratieve/financiële en juridische afwikkeling van het project.

Aankoop LIB geluidssloopzones Schiphol

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) niet worden verplicht om hun woning te verlaten. Om die reden kan een einddatum niet worden vastgesteld.

Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol

Eigenaren kunnen als gevolg van de motie-Hofstra (Kamerstuk 2001-2002, 27603, nr. 74) niet worden verplicht om hun woning te verlaten. Om die reden kan een einddatum niet worden vastgesteld.

4.3 Financiën

In deze paragraaf wordt ingegaan op de financiële ontwikkelingen. Vanwege de financiële omvang gaat de aandacht primair uit naar GIS-2 en GIS-3.

De uitgaven voor de projecten GIS-2, GIS-3, gelegen binnen de geluidsloopzone, Schadeschap luchthaven Schiphol en amoveringen (aankoop, sloop) van woningen binnen de geluidsloopzone worden verantwoord op artikel 36 (Bewaken, waarborgen en verbeteren van de kwaliteit van de leefomgeving, gegeven de toename van mobiliteit, onderdeel 36.03: Luchtvaart) van de begroting van Verkeer en Waterstaat. De uitgaven voor amoveringen (aankoop, sloop) van woningen en woonschepen binnen de veiligheidssloopzone worden verantwoord op artikel 33 (Veiligheid gericht op de beheersing van veiligheidsrisico's, onderdeel 33.01: Externe veiligheid).

4.3.1 Projectbudget

In tabel 6 zijn de bedragen opgenomen die voor de projectonderdelen in de Rijksbegroting 2010 beschikbaar zijn, met uitzondering van de wijzigingen die in deze periode zijn opgetreden.

Tabel 6 Projectbudget		Projectbudget GIS in miljoen EUR			
		PKB '95 (pp 1994)	Vorige periode (incl. PKB)	Wijzigingen deze periode	Totaal
art. 36	Geluidsisolatie Schiphol fase 2 (GIS-2)	180,0	396,6	0,0	396,6
	Klachtenafhandeling Geluidsisolatie Schiphol		7,9	0,0	7,9
	Geluidsisolatie Schiphol fase 3 (GIS-3)		77,4	0,0	77,4
	Aankoop LIB geluidsloopzones Schiphol		24,9	0,0	24,9
	Woonschepen geluidszones Schiphol		17,6	0,0	17,6
	Behandeling en uitbetaling schadeclaims Schiphol		97,4	0,0	97,4
art. 33	Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol		37,4	0,0	37,4
Totaal			659,2		659,2

Toelichting inzake prijspeil:

- de GIS-2 en GIS-3 kosten hebben betrekking op een recente raming; prijspeil 2008
- de PKB raming uit 1995 heeft betrekking op een raming uit 1994

GIS-2

In tabel 7 op de volgende pagina's wordt een overzicht van de mutaties in het projectbudget van GIS-2 met bronvermelding gegeven.

Tabel 7: Mutatie overzicht projectbudget GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
Start GIS-2: PKB Begroting 1995	1995	180,0	180,0	1994	PKB Begroting 1995
BM raming 1997 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 - Ke woningen: 3.975 - Laeq woningen: 6.097 - Bij-isolatie woningen: 978 - Specials: 13 - Excl. duidelijke risico analyse - Personeel, Materieel en Automatisering (PMA) als % <i>Totaal mutatie</i>	1997	54,3		1996	BM raming 1997
Nieuwe stand raming		234,3			
PRI-raming 2001 o.a.: - Looptijd project: t/m Q4 2003 (geen mutatie) - Mutatie objecten: + 19 - Incl. risico analyse - Gespecificeerde PMA - Zaagtand - problematiek - Introductie DuBoGIS - Contour wijzigingen - Introductie partiële isolatie <i>Totaal mutatie</i>	2001	175,5		2001	PRI-raming 2001
Nieuwe stand raming		409,8			
PRI-raming 2002 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (+ 5 Q) - Mutatie objecten: -/- 2.127 - Versnelde ingebruikname vijfde baan (5P) - Herplanning S4S2 woningen als gevolg van de versnelling 5P woningen <i>Totaal mutatie</i>	2002	-0,2		2002	PRI-raming 2002
Nieuwe stand raming		409,6			
PRI-raming 2003 o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2005 (geen mutatie) - Mutatie objecten: -/- 492 - LIB 2003 <i>Totaal mutatie</i>	2003	-13,8		2003	PRI-raming 2003
Nieuwe stand raming		395,8	395,8		
PRI-raming 2004 (PRI-raming 2004 is niet formeel vastgesteld, maar wel gehanteerd als prognose eindstand 1e VGR GIS) o.a.: - Looptijd project: t/m Q1 2006 (+ 4 Q) - Geen isolatie buiten LIB2004 (-/- 1.358 objecten) - Ontvangsten "Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico's) <i>Totaal mutatie</i>	2004	14,6 -60,8 -46,2		2004	PRI-raming 2004
Nieuwe stand raming		349,6	Nee		

Tabel 7: Mutatie overzicht projectbudget GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
7. PRI-raming 2005 o.a.: - Looptijd project: t/m Q2 2007 (+ 5Q) - Ontvangsten " Eindafrekeningen" (zie 4.4 Risico's) - Gevolgen besluitvorming over afronding GIS-2: 1. Isolatie buiten LIB2004 (+ 1.272 objecten) 2. Isolatie resterende objecten binnen LIB2004 (34) 3. Incl. afronding GIS-2 uit risico-budget (€ 17,0 mln uitvoering en org.kst.) <i>Totaal mutatie</i>	2005	12,4 12,3 24,7		2005	PRI-raming 2005
Nieuwe stand raming		374,3	374,3		
8. PRI-raming 2007 o.a.: - Eindafrekeningen - Projectmanagementkosten - Isolatie van 95 extra woningen <i>Totaal mutatie</i>	2007	25,6		2006	PRI-raming 2007
Nieuwe stand raming		399,9	399,9		
8. PRI-raming 2008 o.a.: - Extra voorzieningen laatste 1000 woningen - Hogere kosten isolatie scholen - Kosten Bodemprocedure - Overheveling woningen naar GIS-3 (min 8,1 M euro) <i>Totaal mutatie</i>	2008	-3,3		2008	PRI-raming 2008
Nieuwe stand raming		396,6	396,6		
Totaal mutaties t.o.v. PKB (1995)		216,6			
Projectbudget GIS-2 (Rijksbegroting 2010)		396,6	396,6		

GIS-3

Ten opzichte van de vorige verslagperiode is het projectbudget voor GIS-3 niet gewijzigd. Aan de hand van de gewijzigde planning zal in de volgende verslagperiode een nieuwe PRI-raming worden opgesteld. Tabel 8 bevat een overzicht van de mutaties in het projectbudget van GIS-3.

Tabel 8: Mutatie overzicht projectbudget GIS-3 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)	Datum	Totaal nieuwe raming	Gecommuniceerd met Tweede Kamer	Prijs- peil	Bron
1. Start GIS-3	2003	99,3	99,3	2003	PRI-raming 2003
2. PRI-raming 2007 o.a.: - Lagere uitvoeringskosten wegens andere marktbenadering <i>Totaal mutatie</i>	2007	-21,9		2006	PRI-raming 2007
3. PRI-raming 2008 o.a.: - Lagere uitvoeringskosten wegens andere marktbenadering - Minder woningen te isoleren - Kosten overgehevelde GIS-2 woningen (plus 8,1 Meuro) <i>Totale mutatie</i>	2008	0,0		2008	PRI-raming 2008
Nieuwe stand raming		77,4	77,4		
Projectbudget GIS-3 per 01-01-2009		77,4	77,4		

4.3.2 Uitputting post onvoorzien

GIS-2

Volgens de PRI-raming 2008 is de post "onvoorzien" M€ 0,1; hiervan is geen gebruik gemaakt.

GIS-3

Volgens de PRI-raming 2008 is de post "onvoorzien" M€ 1,4; hiervan is geen gebruik gemaakt.

4.3.3 Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas)

In tabel 9 is de stand van zaken ten aanzien van uitgaven en ontvangsten (eigen bijdrage voor wensvoorzieningen eigenaren) weergegeven. Wensvoorzieningen zijn maatregelen die op verzoek en op kosten van eigenaren tijdens de uitvoering van de isolatiewerkzaamheden worden aangebracht.

Tabel 9: Uitgaven en ontvangsten GIS-2 (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)				
		t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
Art. 36	Uitgaven	402,5	0,7	403,2
	Ontvangsten (eigen bijdrage / wensvoorzieningen bewoners)	7,2	0,0	7,2
	Totale kosten GIS-2 (kas) (uitgaven -/- ontvangsten)	395,3	0,7	396,0

4.3.4 Verplichtingen GIS-2

In tabel 10 is de stand van zaken ten aanzien van de verplichtingen GIS-2 weergegeven.

Tabel 10: Verplichtingen GIS-2 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)				
		t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
Art. 36	Aangegane verplichtingen	412,0	-0,2	411,8
	Totale verplichtingen GIS 2	412,0	-0,2	411,8

Opmerkingen:

* Verplichtingen zijn exclusief ontvangsten wensvoorzieningen en eindafrekeningen.

* De uitgavenverplichtingen (en ook de kasuitgaven) zullen hoger zijn dan het projectbudget van M€ 396,6. Het projectbudget is namelijk het saldo van uitgaven en ontvangsten. De ontvangstverplichtingen zijn in deze tabel niet opgenomen.

4.3.5 Uitgaven GIS-3 en overige projecten

GIS-3

In tabel 11A is de stand van zaken weergegeven ten aanzien van de uitgaven voor GIS-3.

Tabel 11A: Uitgaven GIS-3 (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)				
		t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
art. 36	GIS-3	9,2	3,0	12,2

Naar verwachting zal in totaal nog M€ 65,2 worden gerealiseerd.

Overige projecten

In tabel 11B is de stand van zaken weergegeven ten aanzien van de uitgaven voor de overige projecten.

Tabel 11B: Uitgaven overige projecten (kas) (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
art. 36 Klachtenafhandeling Geluidsisolatie Schiphol	1,0	0,1	1,1
Aankoop LIB geluidssloopzones Schiphol	20,9	1,2	22,1
Woonschepen geluidsszones Schiphol	17,6	0,0	17,6
Behandeling en uitbetaling schadeclaims Schiphol	29,5	0,9	30,4
art. 33 Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol	26,8	0,0	26,8

Aankoop LIB geluidssloopzones Schiphol

Het niet verbruikte deel van het projectbudget wordt voldoende geacht voor de nog resterende activiteiten.

Woonschepen geluidsszones Schiphol

Er is nog M€ 0,02 beschikbaar. Hiervan is naar verwachting nog een klein deel benodigd voor sloopkosten en overige uitgaven.

Behandeling en uitbetaling schadeclaims Schiphol

Het Schadeschap luchthaven Schiphol beoordeelt ingediende claims van eigenaren en gaat, indien gehonoreerd, tot uitkering over. Er resteert nog M€ 67,0.

Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol

Het niet verbruikte deel van het projectbudget wordt voldoende geacht voor de nog resterende activiteiten.

4.3.6 Verplichtingen GIS-3 en overige projecten

GIS-3

In tabel 12A is de stand van zaken weergegeven ten aanzien van de verplichtingen voor GIS-3.

Tabel 12A Overige verplichtingen (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
art. 36 GIS-3	23,9	1,8	25,7

Overige projecten

In tabel 12B is de stand van zaken weergegeven ten aanzien van de verplichtingen voor de overige projecten.

Tabel 12B Overige verplichtingen (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2008	In verslag- periode	t/m 30-6-2009
art. 36 Klachtenafhandeling Geluidsisolatie Schiphol	1,1	0,1	1,2
Aankoop LIB geluidssloopzones Schiphol	21,1	0,8	21,9
Behandeling en uitbetaling schadeclaims Schiphol	34,6	4,7	39,3
art. 33 Aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol	27,9	0,0	27,9

4.3.7 Ontvangsten heffingen

De overheid financiert de kosten van de diverse projecten voor en verhaalt deze via heffingen op de luchtvaartsector. De kosten van de geluidsisolatieprojecten worden verhaald door middel van een geluidsheffing.

De kosten van de overige projecten (aankoop LIB geluidsliepzones Schiphol, woonschepen geluidszones Schiphol, behandeling en uitbetaling schadeclaims Schiphol en aankoop LIB veiligheidssloopzones Schiphol) worden verhaald door middel van een planschade heffing (heffing overige Schipholprojecten). Sinds februari 2005 past de overheid deze laatste heffing toe.

In tabel 13 worden de ontvangen heffingen weergegeven.

Tabel 13 (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)			
	t/m 31-12-2008	Verslag periode	t/m 30-6-2009
Ontvangsten geluidsheffing GIS-2 en GIS-3	255,6	14,6	270,2
Ontvangsten heffing overige Schipholprojecten	38,6	4,9	43,4

4.4 Risico's, mee- en tegenvallers en prognose eindstand

4.4.1 GIS-2

Onderstaand wordt gerapporteerd over de beheersing van de risico's voor GIS-2 en wordt een inschatting gegeven van de prognose eindstand. In onderstaande tabel 14 en de daaronder vermelde tekst worden de risico's beschreven.

Tabel 14 Risico's (bedragen in miljoen EUR, incl. BTW)		Waarde deze verslagperiode	Waarde vorige verslagperiode
Risico			
A.	Juridische procedures van eigenaren met overeenkomst die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder overeenkomst	PM	PM
B.	Uitkering schadevergoedingen	PM	PM
C.	Arbitraal geding eindafrekeningen	PM	PM
D.	BTW claim voormalige huisvesting Progis	0,1	0,1
SUBTO TAAL		0,1 + PM	0,1 + pm

Toelichting op tabel 13

Ad A. Juridische procedures van eigenaren met een overeenkomst die niet hebben gereageerd en van eigenaren zonder overeenkomst

Door de wijzigingen in de geluidsc contouren zijn woningen die aanvankelijk tot GIS-2 behoorden, buiten de geldende contouren komen te liggen. Voor de betrokken woningen is overgangsbeleid vastgesteld. Juridische procedures van eigenaren die zich benadeeld voelen als gevolg van dit overgangsbeleid worden niet meer verwacht, aangezien de bezwaartermijnen inmiddels zijn verstreken.

Ad B. Uitkering schadevergoedingen

Als gevolg van het niet isoleren van woningen, kan het voorkomen dat een eigenaar daardoor schade lijdt, welke voor (gedeeltelijke) vergoeding in aanmerking komt.

Beheersmaatregel risico B

Het initiatief tot het indienen van een verzoek om schadevergoeding ligt bij de eigenaren. Voor het indienen van een schadeclaim gelden de wettelijke verjaringstermijnen, met een maximum van vijf jaar na het bekend worden met de schade.

Ad C. Eindafrekeningen

In het kader van de uitvoering van GIS-2 zijn in 1997 grootschalige contracten met drie aannemers afgesloten, te weten Heddes en twee andere aannemers. Bij het verwerken van de eindafrekeningen is gebleken dat de visie van de opdrachtgever en deze aannemers van elkaar verschillen ten aanzien van de toepassing van de eenheidsprijzen en de verrekening van de verwerkte hoeveelheden per woning.

Beheersmaatregel risico C

Bij de Raad voor de Arbitrage voor de Bouw dient tussen de aannemerscombinatie dB2000 VOF en BAM Wilma en de Staat der Nederlanden een arbitraal geding over ingediende eindafrekeningen. De aannemers eisen een bedrag voor niet betaalde termijnfacturen en meerwerk. Het is mogelijk dat de eisers hun claim in het vervolg van de procedure nog verhogen voor onderdekking van de bouwplaatskosten. In reconventie eist de Staat der Nederlanden een bedrag voor onjuiste eindfacturen van circa 6.000 woningen die de aannemers vóór 2005 hebben geïsoleerd. Een einduitspraak in deze procedure wordt niet vóór 2010 verwacht. Vanwege de onzekere uitkomst is een eventuele (positieve of negatieve) opbrengst van het arbitraal geding niet in het projectbudget GIS-2 meegenomen.

Ad D: BTW claim voormalige huisvesting.

De Staat heeft in de verslagperiode een conceptdagvaarding ontvangen van de eigenaar van het voormalig kantoorpand van Progis in Hoofddorp. Kern van het geding is dat de eigenaar eist dat de Staat over de verhuur van het kantoorpand alsnog de achterstallige btw ad 0,9 M€ betaalt. De Staat heeft als reactie hierop het standpunt ingenomen dat verhuur in beginsel sowieso vrijgesteld is van btw en dat de Staat geen met btw belaste prestaties verricht en overigens geen optieverzoek voor met omzetbelasting belaste verhuur werd ingediend. Tot daadwerkelijke dagvaarding van de Staat in deze kwestie is het tot nu toe niet gekomen.

Beheersmaatregel risico D

In het verleden heeft de juridische afdeling PROGIS zich laten adviseren door de juridische afdeling van de Rijksgebouwendienst. Thans wordt PROGIS in dezen bijgestaan door de juridische afdeling van de Corporate Dienst van Rijkswaterstaat.

Totale risicoprofiel GIS-2

Risicoprofiel is 0 tot 0,9 M€ met een verwachtingswaarde van 0,1 M€.

Prognose eindstand GIS-2

De verwachtingswaarde van de PRI-raming 2008 is M€ 396,6 (voor de isolatie van 8465 woningen). Exclusief de post onvoorzien voor bovenvermelde risico bedraagt de bandbreedte van de PRI raming 2008 396,1 tot 397,3 M€. Op basis van deze bandbreedte en het bovenvermelde risicoprofiel bedraagt de prognose eindstand 396,1 M€ tot 398,2 M€. Dit is exclusief het resultaat van de afwikkeling van het arbitraal geding over de eindfacturen.

4.4.2 GIS-3

Onderstaand wordt gerapporteerd over de beheersing van de risico's voor GIS-3 en wordt een inschatting gegeven van de prognose eindstand. Bij de uitvoering van het project spelen de navolgende risico's:

- het ontwerp bureau maakt fouten in het ontwerp van geluidwerende voorzieningen;
- als gevolg van verschillen tussen het ontwerp van een woning en de werkelijke situatie in een woning wordt de eigen organisatie extra belast;
- PROGIS interpreteert de bestaande wet- en regelgeving onjuist;
- het projectbudget wordt overschreden als gevolg van het uitvoeren van benodigde herstelacties die PROGIS aanvankelijk niet had kunnen voorzien.

Beheersmaatregelen

- toetsing van ontwerpen voor geluidwerende voorzieningen door ervaren medewerkers;
- samenwerken met Minister van VROM ingeval van vermeende interpretatiegeschillen in bouwregelgeving;
- zo mogelijk verhalen van de kosten op het ontwerp bureau of de aannemer.

Totale risicoprofiel GIS-3

Risicoprofiel is 0 tot 2,7 M euro met een verwachtingswaarde van 1,4.

Prognose eindstand GIS-3

De verwachtingswaarde van de PRI raming 2008 is M€ 77,4 (voor de isolatie van 2050 tot 2530 woningen). Exclusief de post onvoorzien voor bovenvermelde risico bedraagt de bandbreedte van de PRI raming 2008 71,4 tot 80,6 M€. Op basis van deze bandbreedte en het bovenvermelde risicoprofiel bedraagt de prognose eindstand 71,4 tot 83,3 M€.

4.5 Kwaliteit en kennis

Conform de vereisten van de RGV wordt bij één op de twintig geïsoleerde ruimten van opgeleverde woningen die binnen het isolatiegebied liggen, door middel van metingen de bereikte geluidsisolatie gecontroleerd. GIS-3 was in de verslagperiode in een stadium waarbij het doen van controlemetingen nog niet opportuun was.

4.6 Audits en onderzoeken door derden

In de verslagperiode zijn geen audits en onderzoeken door derden uitgevoerd.

Bijlage 1: Begrippen- en afkortingenlijst

AAS	Amsterdam Airport Schiphol
Geluidszone	Gebied waarbinnen wettelijke beperkingen bestaan ten aanzien van de bouw van geluidsgevoelige bestemmingen, waarbinnen conform wijziging van de Regeling geluidwerende voorzieningen geluidsisolatie wordt aangebracht.
GIS-1	Geluidsisolatie Schiphol fase 1.
GIS-2	Geluidsisolatie Schiphol fase 2.
GIS-3	Geluidsisolatie Schiphol fase 3.
Ke-woning	Woningen die binnen de 40 Ke-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor dag- en nacht (etmaal)isolatie (alle geluidsgevoelige ruimten van een woning).
LAeq-woning	Woningen die binnen de 26 LAeq-geluidscontour vallen en hierdoor in aanmerkingen komen voor nachtisolatie (isolatie van slaapkamers).
LIB	Luchthavenindelingbesluit Schiphol
LVB	Luchthavenverkeerbesluit Schiphol.
Motie-Hofstra	Mede ter uitvoering van de kamermotie Hofstra c.s. kan een eigenaar niet tegen zijn wil in verplicht worden om bewoning van een woning binnen de sloopzone te beëindigen.
5P-contour	Geluidscontour op basis van de Aanwijzing vijfbanenstelsel in 1996.
PRI-raming	Project Ramingen Infrastructuur.
PROGIS	Project Geluidsisolatie Schiphol, uitvoeringsorganisatie Rijkswaterstaat regionale dienst Noord-Holland
RGV	Regeling geluidwerende voorzieningen 1997
S4/S2-contour	Geluidscontour op basis van de Aanwijzing vierbanenstelsel in 1996.
Scope	Omschrijving van wat wel en wat niet tot het project behoort in termen van eisen aan het fysieke ontwerp en de eventuele randvoorwaarden waaronder het te realiseren object tot stand moet komen.
Veiligheidszone	In dit gebied geldt een bouwverbod voor nieuwbouw en dienen bestaande woningen aan de woonbestemming te worden onttrokken.
Wensvoorziening	Voorzieningen in een woning die op verzoek en op kosten van de eigenaar gelijktijdig met de isolatie door Progis worden aangebracht.
Woonschepen 5P	Aankoop of verplaatsing van woonschepen gelegen binnen de 40Ke geluidscontour (5P-contour).

Bijlage 2: Nadere toelichting Ke-etmaalisolatie en LAeq-nachtisolatie

Bij de bepaling van de geluidsbelasting worden twee maten gehanteerd, namelijk:

- **Kosteneenheid (Ke):**
Kosteneenheid is een maat voor geluidsbelasting, waarbij rekening wordt gehouden met maximale A-gewogen geluidsniveaus die worden waargenomen als gevolg van vliegtuigbewegingen in een kalenderjaar en waarbij een weegfactor wordt toegepast voor het vliegverkeer in avond en nacht. Objecten met een woonfunctie binnen de 40Ke-contour krijgen een geluidsisolatiepakket aangeboden.
- **Equivalente A-gewogen geluidsniveau (LAeq):**
Voor de nachtisolatie wordt het equivalente A-gewogen geluidsniveau in een slaapvertrek berekend voor de periode 23.00 - 06.00 uur. Indien de LAeq de waarde van 26 decibel overschrijdt komen de geluidsgevoelige slaapkamers in aanmerking voor isolatie. Binnen de 26 LAeq-contour vindt geen onttrekking aan woonbestemming plaats.